

Türkiye Türkçesinde Sadece Sayılarla Kurulan Söz Dizimsel Yapılar

Syntactic Structures Constructed only with Numbers in Turkey Turkish

Hasan Karaca*

Öz

Türkiye Türkçesinde sayıların söz dizimsel kullanımı Eski Türkçeden bugüne zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Sadece sayılardan kurulmuş söz dizimsel yapıların bir kısmı tanımlanıp adlandırılmışsa da bir kısmı henüz yeterince incelenmemiştir. Türkiye Türkçesinde unsurları sayılardan oluşan isim tamlaması, sıfat tamlaması, sayı grubu, tekrar grubu, saat grubu, bağlama grubu, kısaltma grubu gibi söz dizimsel yapılar kullanılmaktadır. Bunların birçoğu sayılara özgü kaynaşık kalıplaşmış yapılardır. Bir kısmı da belli bir anlamı karşılayarak sözlüksel birim niteliği kazanmıştır. Matematikteki 'toplama', 'çarpma', 'çıkarma', 'ortalama', 'yaklaşık değer' gibi işlem ve terimler, Türkiye Türkçesinin söz dizimine birçok açıdan yansımıştır. Bu çalışmada Türkçenin matematik diliyle kullanımını ortaya koyan sayılara dayalı çoğu kalıplaşmış yapılar ele alındı. Ayrıca Güncel Türkçe Sözlük'teki sayılardan oluşmuş söz dizimsel madde başlarının yapısına değinildi.

Anahtar kelimeler: Türkiye Türkçesi, Söz dizimi, Kelime grubu, Sayılar.

Abstract

Syntactical use of numbers in Turkey Turkish has had a wide range since Old Turkish period. Although some of the syntactic structures formed only with numbers have been defined and entitled some others have not been analysed adequately yet. Syntactic structures such as noun compound, adjective compound, number phrase, reduplication, time group, conjunction group, abbreviation group of which components have been composed of numbers are used in Turkey Turkish. Most of them are combinational and conventional structures pertaining to numbers. The other ones have gained lexical unit character by corresponding to a certain meaning. Mathematical operations and terms like "addition", "multiplication", "subtraction", "average" and "approximate value" has been reflected in syntax of Turkey Turkish in a lot of ways. In this study, structures mostly conventional ones based upon numbers which reveal the use of Turkish with mathematic language have been discussed. Besides, structure of syntactic entries consisted of numbers in Contemporary Turkish Dictionary has been mentioned.

Key words: Turkey Turkish, Syntax, Word phrase, Numbers.

Giriş

Dünya dillerindeki matematiksel işlem ve terimler ile sayıların genel ortaklığı dillerin söz dizimine de yansımıştır. Dil evrensellikleri bakımından incelendiğinde genel olarak dünya dillerinde sayıların söz dizimi sistemlerine sahip olduğu ve bu sistemlerin yapısal benzerlikler taşıdığı görülür (Koşaner, 2016, s. 132-133). Bu durum Türkçe için de geçerlidir.

Türkiye Türkçesinde sayıların söz dizimsel kullanımı Eski Türkçeden bugüne zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Sadece sayılardan kurulmuş söz dizimsel yapıların bir kısmı tanımlanıp adlandırılmışsa da saat grubu, iki durum ekiyle kurulmuş gruplar, birtakım ölçüm ve miktar bildiren kısaltma grupları gibi bazı yapılar henüz yeterince incelenmemiştir. Türkiye Türkçesinde unsurları sayılardan oluşan sıfat tamlaması, sayı grubu, tekrar grubu, saat grubu, kısaltma grubu gibi söz dizimsel yapılar kullanılmaktadır. Bunların birçoğu sayılara özgü kaynaşık kalıplaşmış yapılardır. Matematikteki 'toplama', 'çarpma', 'çıkarma', 'ortalama', 'yaklaşık değer' gibi işlem ve terimler, söz dizimine birçok açıdan yansımıştır. Günlük konuşmalarda ve yazı dilinde *pozitif*, *artı*, *eksi*, *negatif*, *binde bir*, *dört dörtlük* gibi matematiğe özgü terim ve işlem anlatan ifadeler oldukça sık kullanılmaktadır. Bunların bir kısmı belli bir anlamı karşılayarak sözlüksel birim niteliği kazanmıştır.

Türkiye Türkçesinin sayı sistemi, dayandığı geçmiş sayı sisteminden-özellikle 13. yüzyıl öncesi (Eski Türkçe dönemi)- birkaç noktada farklılık göstermektedir. En büyük farklılık sayı grubunun yapısında görülür. Eski Türkçede sayı grubu, bugün artık kullanılmayan bir sayı sistemiyle oluşturulmaktaydı. Bu sisteme göre sayı grubunda sayı, ondalık olarak bir önceki sayıyı ifade eder. Mesela *üç altmış* ifadesi, *elli üç* sayısını

* Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Bölümü, karaca@gantep.edu.tr

karşılıkmaktaydı. Buna göre küçük sayı, yani birler basamağındaki sayı önce, büyük sayı yani onlar basamağındaki sayı sonra gelir ve toplama ilişkisiyle birler basamağındaki sayı, bir alt ondalık basamağı ifade eden sayıyla sayı grubunu oluşturur (Clouston, 1959, s. 25,26; Karaağaç, 2012, s. 190). “Bir üst onlu sistemi” (Kaymaz, 1991, s. 9) denilen bu sisteme göre mesela ‘yirmi beş’ sayısı, ‘beş otuz’ olarak ifade edilir. Aynı şekilde birkaç örnek vermek gerekirse ‘dört elig’(44), ‘sekiz altmış’(58), ‘eki kırk’(32), ‘yüz beş otuz’(125) ifadeleri parantez içindeki sayıları karşılıkmaktadır.

Eski ve Orta Türkçede otuzdan sonraki sayılarla sayı grubu oluşturulurken ondalık sayı, “artuki”, “ve”, “taki”(dahi), “hem” gibi ifadelerle kendisine eklenecek sayıyla birleştiriliyordu: ‘kırk artuki yiti’(47), ‘üç yüz taki sekiz altmış’(358), ‘üç yüz ve tokuz’(309), ‘kırk ve yiti’(47), ‘min dahi kırk’(1040), ‘iki yüz hem yetmiş altı’(276) gibi. Bu sistemin bugünkü sayı sisteminden farkı, sayılar arasında söz konusu ifadeleri barındırmasıdır. Günümüzde bu ifadeler, en az çaba yasası gereği fazlalık durumuna düşmüş ve yapıdan düşürülmüştür. Benzer şekilde Eski Anadolu Türkçesi döneminde bugün daha çok çarpma işleminde kullandığımız sayılar arasında “kere” ve “kez” ifadeleriyle büyük sayıların elde edildiğini görüyoruz: ‘bin kerre bin’ (1000000), ‘on kez yüz bin’ (1000000). Bugün Türkiye Türkçesinde kullanılmakta olan sayı sistemi, Eski Anadolu Türkçesi döneminde şekillenmiştir (Kaymaz, 1991, s. 10). Öte yandan Karahanlı, Harezmi, Çağatay dönemleri ile ağızlar ve çağdaş Türk lehçelerinde değişik sayı sistemlerine rastlamak mümkündür. Ancak bunlar, bu çalışmanın kapsamı dışındadır.

Türkiye Türkçesinde sayıların ele alınışına bakıldığında konunun genellikle söz dizimsel olarak sayı grubu ve sıfat tamlaması, kelime türü olarak da sıfat bahsinde incelendiği görülür (Banguoğlu, 2007, s. 353-356; Ergin, 2009, s. 249-252,390-392; Gencan, 2007, s.213-216; Göksel ve Kerslake, 2005, s.181-188; Korkmaz, 2003, s. 358, 387-393; Lewis, 1967, s. 79-84). Bunlardan farklı olarak Koşaner (2016), sayıları birleşme ilkeleri ışığında incelemeye tabi tutmuş, Lewis, tavla oyununda atılan zarı anlatan Türkçe ve Farsça sayı birlikteliklerini konuya dahil etmiş (1967, s. 84), Delice ‘sayılı tekrar grubu’ başlığı altında sayıların kurduğu ikilemeleri incelemiştir (2007, s. 33).

Sayıların kurduğu tamlama ve kelime grupları bütüncül ve kendi başına bir konu olarak henüz tam olarak ele alınıp incelenmemiştir. Bu yönde yapılan çalışmalar sayı grubu, sıfat tamlaması, saat öbeği gibi birkaç yapıyla sınırlı kalmıştır. Bunların dışında da sayılarla kurulan yapılar olduğunu ortaya koymak ve bütüncül bir yaklaşımla hepsini bir arada vermek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye Türkçesinde sadece sayılardan kurulmuş yapılar nelerdir, bunlar hangi birleşme ilkelerine sahiptir, unsurları sadece sayı olan kaç tür kelime grubu vardır, içlerinden kaynaşp kalıplaşan yapılar var mıdır, gibi sayıların birliktelikte kullanımına dair soruların cevabı aranmıştır. Bu arayış doğrultusunda Türk dili üzerine yapılmış bir kısmı yukarıda zikredilmiş olan birçok yerli ve yabancı çalışmada sayıların ele alınışı incelenmiş, Türkçe Sözlük’te sadece sayılardan oluşmuş tamlama ve kelime grubu yapısındaki sözlükbirimlerin tamamı tespit edilip söz dizimsel yapıları ilgili başlık altında verilmiştir. Böylece Türkiye Türkçesinin dille sıkı bir ilişkisi olan matematiği kelime grubu ve tamlama düzeyinde nasıl kullandığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu makalede sayıların kurduğu söz dizimsel yapılar bağımsız bir konu olarak değerlendirilip ele alınmış, bir kısmına bugüne kadar değinilmemiş olan sayılardan oluşmuş yapılar bir arada verilmiştir. Çalışma, sayıların öbek kurma ilkelerini göstermesi, sayılara özgü kelime gruplarını tespit edip bir arada vermesi ve kalıplaşmış sayı birlikteliklerini ortaya koyması yönleriyle özgünlük taşımaktadır.

Türkiye Türkçesinde unsurları sayılardan oluşan aşağıdaki söz dizimsel yapılar bulunmaktadır:

İsim Tamlaması

İsim tamlamasının hem tamlayanı hem tamlananı sayı olabilir. *Sayı+ilgi hâli eki / sayı+iyelik eki= belirtili isim tamlaması* yapısındadır. Sayılardan kurulmuş isim tamlamaları oranlama ve dilim ifade eder. Sayıların bu şekilde kullanımını işlek değildir. Daha çok kadro/derece anlatımında kullanılır: *beşin biri, ikinin üçü, dördün ikisi...*

Sayı tekrarıyla pekiştirme amaçlı belirtili isim tamlaması kurulabilir: *Bahçede yirmi ağaç vardı, yirminin yirmisi de kurumuştur.*

Sıfat Tamlaması

Tamlamanın yapısı *sayı(sıfat) / sayı(isim)= sıfat tamlaması* şeklindedir. Tamlayan ve tamlananı oluşturan sayılar arasında çarpma ilişkisi vardır (Delice, 2007, s. 30). Tamlayanda bir sınırlandırma olmasa da tamlanan unsur tek sayıdan oluşur. Bir sayının bünyesinde sıfat tamlaması ve sayı grubu birlikte bulunabilir. Bunlar iç içe geçmiş olarak ana sayıyı tarif ederler: *on bin, beş yüz bin, üç yüz milyon, yüz yetmiş altı bin, kırk milyon...*

Seksen(sekiz on) ve doksan(dokuz on) sayıları da unsurları arasında çarpma ilişkisi olan kalıplaşmış sıfat tamlamalarıdır.

Çarpım tablosu ve çarpma işleminde kullanılan ifadeler de sıfat tamlamasıdır: *altı kere beş, üç kere üç, dokuz kere altı*. Bu sayılar arasında çarpma ilişkisi vardır ve sıfat unsurunu oluşturan sayı, diğer sayının rakamsal özelliğini belirtir.

Bunların bir kısmı çoğu eski kâğıt para tutarını anlatan kalıplaşmış birleşik yapılarıdır: *beş yüzlük, beş binlik, on binlik, elli binlik, yüz binlik, beş milyonluk, on milyonluk, yirmi milyonluk; yüz binlerce, on binlerce (çok); üç otuzunda(yaşlı), dört bir (taraf, yan)*.

Sayı Grubu

Sayı grubu, sayılar arasında toplama ilişkisi ve basamaklama sistemine dayanır. *Sayı ismi / sayı ismi= sayı grubu* yapısındadır. Türkçede ara sayılar(on sekiz, seksen bir, otuz üç vb.) sayı grubuyla tüm sayılar(milyon, kırk bin, beş yüz vb.) tek söz veya sıfat tamlamasıyla ifade edilir (Karaağaç, 2012, s. 189). Grup, basamakları gittikçe küçülen bir sayı dizisinden meydana gelir. Yapı, büyük sayıya onu izleyen küçük sayıları eklemek suretiyle oluşturulur. Bu şekilde sayı, basamaklar toplanarak büyür: ‘elli yedi’ (elli+yedi), ‘yüz elli yedi’ (yüz+elli+yedi), ‘on milyon sekiz yüz doksan bin altı yüz altmış beş’ (on milyon+sekiz yüz+doksan+bin+altı yüz+ altmış+beş). Sayı büyüdükçe kendisini oluşturan öge sayısı da artar. “Sayı grubunda milyona kadar iki, milyonlu sayılar üç, milyarlı sayılar ise dört ögelidir.” (Özkan ve Sevinçli, 2017, s. 97).

Sayı grubunda söz dizimsel çözümleme yani yapıyı unsurlarına ayırıp adlandırma, sondan başa doğru olmak üzere toplama ilişkisinin olduğu birleşme noktalarından ayırarak yapılır. Sayı, sondan başa doğru eksiltiyle çözülür:

dokuz bin altı yüz seksen/sekiz: sayı grubu

dokuz bin altı yüz /seksen: sayı grubu

dokuz bin / altı yüz: sayı grubu

dokuz / bin: sıfat tamlaması

altı / yüz: sıfat tamlaması

Bu çözümlemenin yanı sıra Özkan ve Sevinçli, sayı grubunun unsurlarını ayrı ayrı tahlil ederler (2017, s. 97, 98). Buna göre ana yapı, sondan başa doğru sayıyı küçültme yoluyla değil de ögeleri ayrı ayrı ele alınarak çözülür. Bu yöntemde sayılar basamak

birimlerine (onluk, yüzlük, binlik, milyonluk, milyarlık gibi) ayrılır ve her bir basamak birimi kendi içinde ayrı çözümlenir:

üç milyon /altı yüz elli bir bin/ üç yüz kırk beş: sayı grubu

üç /milyon: sıfat tamlaması

altı yüz elli bir /bin: sıfat tamlaması

altı yüz/ elli bir: sayı grubu

altı /yüz: sıfat tamlaması

elli/ bir: sayı grubu

üç yüz /kırk beş: sayı grubu

üç / yüz: sıfat tamlaması

kırk / beş: sayı grubu

On beş, yüz yirmi dört bin beş yüz otuz altı, kırk üç, iki milyon altı yüz doksan dokuz ...

Sayı grupları birleşik isim niteliği kazanabilir, birleşik isim veya deyimlerle kalıplaşabilir: *binbir(çok)*, *yirmibir(iskambil oyunu)*, *ellibir(iskambil oyunu)*, *yirmi beşlik(para tutarı)*, *otuzbeşlik(küçük rakı)*, *kırkbeşlik(plak, tabanca)*, *kırkikilik(tabanca)*, *altmışaltı(iskambil oyunu)*, *altmışdörtlük(nota değeri)*, *onsekiz(sporda ceza alanı)*, *onaltılık(nota değeri)*, *ondörtlü/ondörtlük(tabanca)*, *onbeşli(1899 veya 1900 doğumlulardan I. Dünya Savaşı'na çağrılanlar)*, *yüzbeşlik(bombardıman topu)*; *onbirli(müzik ve edebiyatta ölçü)*, *onbiraylık(çiçek türü)*, *onikitelli(çalgı)*, *onikiparmak bağırsağı*, *ayın on dördü(dolunay)*, *yetmiş iki millet*, *otuz iki dişe keman çaldırmak*.

Tekrar Grubu

Türkçede oldukça işlek bir kullanım alanına sahip olan tekrarlar sayılardan oluşabilmektedir. Grubun yapısı aynı sayının tekrarı veya önce küçük sayı sonra büyük sayı ilişkisiyle *sayı / sayı= tekrar grubu* şeklindedir. İsim, sıfat ve zarf olarak kullanılan bu tekrarlar, 'yaklaşık değer', 'eşitlik', 'ortalama', 'paylaştırma' gibi anlamları karşılamaktadır(Delice, 2007, s. 33): *bir iki, üç beş, yüz yüz elli, kırk elli, iki üç, birer birer, onar onar, dokuz on...*

Saat Grubu

Saat ifade eden sayıların kurduğu gruptur. *Saat anlatan sayı / dakika anlatan sayı= saat grubu* yapısındadır. Bu grubun varlığı ve niteliği henüz yeterince araştırılıp netleştirilmemiştir. Konuyu tespit edebildiğimiz kadarıyla Özezen (2000) ve Balyemez (2008) ele almışlardır. Söz konusu çalışmalarda *on dört otuz, on beş kırk beş, on yedi kırk iki* gibi saat ifadelerinin henüz bir tanımlamaya tabi tutulmadığı belirtilmiş, bunların öbek mi cümle mi olduğu tartışılmış ve sonuçta saat öbeği/ grubu olarak adlandırılmaları gerektiği dile getirilmiştir.

Bağlama Grubu

Sayılarla kurulmuş bağlama grubunun yapısı *sayı ismi / bağlaç / sayı ismi= bağlama grubu* şeklindedir. Türkiye Türkçesinde kalıplaşmış yapı olarak 'ilâ' bağlacıyla bağlanmış alt ve üst limit aralığını ifade eden, sayılardan oluşmuş bağlama grupları bulunmaktadır: *üç ilâ beş, on ilâ otuz vb.* Bunun dışında bağlaçlarla bağlamak suretiyle birer isim olarak sayılardan normal bağlama grupları oluşturulabilir.

Zar oyunlarında gelen zarı anlatan Farsça bağlama gruplarını da bu çerçevede değerlendirebiliriz: *sebayüdü, cihariyek, pencüyek, pencüdü, pencüse*.

İki Durumlu Grup

Sayılarla kurulmuş iki durumlu grubun yapısı *sayı ismi+ayrılma hâli eki / sayı ismi+yönelme hâli eki= iki durumlu grup* şeklindedir. Birinci unsur ayrılma ikinci unsur yönelme durumu eki alır (Delice, 2007, s. 43). *Sifirdan yüze (çıkmaq), birden ona (saymaq), binden elliye (düşmek), beşten dokuzaya(yükselmek), üçten dokuzaya(boşanma kaidesi), yediden yetmişe(herkes), birdenbire(ansızın)...*

Kısaltma Grupları

Kelime grubu ve cümlelerin aşınma, eksilme ve kalıplaşmasıyla ortaya çıkan gruplara kısaltma grubu denir (Karahana, 2007, s. 79). Genel olarak birinci unsur bir durum eki alır, adlandırma ve sınıflandırma da buna göre yapılır. Sayılardan oluşmuş kısaltma gruplarında sayı harici unsurlar derin yapıda kalmıştır. Derin yapısıyla birlikte düşünüldüğünde çoğu matematiksel işlem anlatır: *binde bir(bin içinde bir parça), bire beş (vermek), birebir (olan), üçe iki(mesela yeri üçüncü cilt ikinci sayı olan)...*

Yaklaşma grubu

Sayılarla kurulmuş yaklaşma grubunun yapısı *sayı ismi+yaklaşma hâli eki / sayı ismi= yaklaşma grubu* şeklindedir. Grubun ilk unsurunda yaklaşma hâli eki bulunur. Genel olarak oranlama, karşılaştırma, bölümlenme gibi anlamları karşılar. Çoğu “bir” sayısı ile kurulmuştur: *bire bin katmak(çok), bire beş katmak, bire ... vermek(verim), bire bir (eşleşme), birebir(etkisi kesin), bire bir(aynı, ölçü), ona on üç kazanç...*

Adres, dergi, ansiklopedi, kitap ve daha birçok alanda genellikle eğik çizgiyle gösterilen genel/özel yapısındaki sayı ayrımları yaklaşma grubu şeklinde yazıya aktarılır:

11/6: on bire altı, 7/3: yediye üç, 3/11: üçe on bir

Bulunma grubu

Grubun yapısı *sayı+ bulunma hâli eki / sayı= bulunma grubu* şeklindedir. Bazı durumlarda grubun birinci unsurundaki bulunma hâli eki düşer. Yüzdeler dilim, oranlama veya kesir anlatan sayılar bulunma grubu yapısındadır (Özkan, Tokar ve Aşçı, 2016, s. 118): *yüzde kırk, onda dokuz, üçte iki, beşte bir, binde bir(az bulunan), ikide bir/ ikide birde(sıklıkla), dört dördlük(kusursuz)...*

İsnat grubu

Sayılarla kurulan isnat grubunun yapısı *sayı+iyelik eki / sayı= isnat grubu* şeklindedir. Daha çok fiyat/eder telaffuz edilirken kullanılır: *beşi on (lira), üçü üç (liradan), biri beş paraya, yirmisi elliye, altısı otuzdan...*

Bu yapıların bir kısmı birleşik kelimedir. Sayıları fazla olmayan bu birleşik kelimeler-*beşibirlik, beşibiryerde (takı), bini bir paraya(çok)*- derin yapısında bir fiilimsi bulundurur ve esasında bu fiilimsi grubundan kısalmıştır. “Gerçekten bütün isnat gruplarının arkasında, zikredilmemiş, düşmüş bir olan veya olarak (zarf olanlarda) kelimesi var gibidir.” (Ergin, 2009, s. 393)

Diğer kısaltma ifadeleri

Türkiye Türkçesinde sadece derin yapısıyla bir kelime grubu olduğu anlaşılabilir yan yana sayılardan ibaret *beşon (kereste), yedi yirmi dört(yedi gün yirmi dört saat), iki bir(zar sayısı)* gibi yapılar vardır. Bunların çoğu yüzey yapıya bağlama grubu olarak çıkarabileceğimiz sayı ifadeleridir.

Uzunluk, sayaç ve süre ölçümleri bünyelerindeki sayı harici ifadeleri düşürmüş kısaltma ifadeleridir: *bir yetmiş (bir metre ve yetmiş santim / boy), iki seksen (iki metre ve seksen santim / uzanmak), üç elli (üç dakika ve elli saniye süre), bir altı (motor hacmi)...*

Zar oyunlarında gelen zarın rakamlarını ifade eden sayılar derin yapıda bağlama grubudur. Bunların Farsça veya Farsça-Türkçe karışımı karşılıkları da Türkiye Türkçesinde kullanılmaktadır. Farsça karşılıklar çoğu zaman bağlama grubu şeklindedir: *bir bir(hepyek), iki bir, dübeş, üç bir(seyek), üç iki(sebayüdü), dört bir(cihariyek), dörtcihar, beş bir(pencüyek), beş iki(pencüdü), beş üç(pencüse), beş dört, şeşbeş.*

Sayılarla ifade edilen birçok kavram, adını derin yapısındaki miktar ve ölçüm sonuçlarından alır: *iki seksen (uzanmak), yedialtmışbeşlik (tabanca), dokuzaltmışbeşlik (tabanca).*

Sonuç

Konuşma ve yazı dilinde sayılarla anlatım dilin bir parçası ve özelliğidir. Türkiye Türkçesinde baştan beri sayılara ve matematiksel işlemlere dayalı söz dizimsel yapılar kullanılmaktadır. Bu yapılar dilin canlı bir varlık olma özelliğinden dolayı geçmişten bugüne birtakım değişiklikler göstermiştir. Türkiye Türkçesinde tespit edebildiğimiz kadarıyla sadece sayılarla kurulan söz dizimsel yapılar şunlardır: belirtili isim tamlaması, sıfat tamlaması, sayı grubu, tekrar grubu, saat grubu, bağlama grubu, iki durumlu grup ile yaklaşma, bulunma, isnat kısaltma grupları. Ayrıca Türkiye Türkçesinde sayılardan oluşmuş ve derin yapısı kelime grubu olan birtakım kalıp ifadeler bulunmaktadır ki bunlar da kısaltma grupları başlığı altında ele alındı. Sadece sayıların kurduğu söz dizimsel yapılar birleşme ilkeleriyle bir arada verildi.

Kaynakça

- Balyemez, S. (2008, Bahar). Türkiye Türkçesinde dakikalık saat ifadeleri ve saat grubu. *Dil Araştırmaları*, 2, 87-92.
- Banguoğlu, T. (2007). *Türkçenin grameri*. Ankara: TDK.
- Clauson, G. (1959, April). "The Turkish numerals", *Journal of The Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, 1(2),19-31.
- Delice, H. İ. (2007). *Türkçe sözdizimi*. İstanbul: Kitabevi.
- Ergin, M. (2009). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Gencan, T. N. (2007). *Dilbilgisi*. Ankara: Tek Ağaç.
- Göksel, A. ve Kerslake C. (2005). *Turkish: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge.
- Karaağaç, G. (2012). *Türkçenin söz dizimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Kaymaz, Z. (1991). "Eski Anadolu Türkçesinde sayı adları ve kullanılışları", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* [1994], 9-17.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri*. Ankara: TDK.
- Koşaner, Ö. (2016). "Numerals in Turkish". *Open Journal of Modern Linguistics*, S. 6, s. 131-147.
- Lewis, G. L. (1967). *Turkish grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Özkan, A. ve Toker M. (2016). *Türkiye Türkçesi söz dizimi*. Konya: Palet Yayınları.
- Özkan, M. ve Sevinçli, V. (2017). *Türkiye Türkçesi söz dizimi*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Özen, Y. M. (2000, Mart). "Türkiye Türkçesinde saat anlatımlarının sözdizimsel yapısı". *Dil Dergisi*, 89, 76-80.
- TDK, *Güncel Türkçe sözlük*. Erişim tarihi: 19 Şubat 2018, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts.